

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
_____ 2020 року,
Протокол № _____

Проректор з навчальної роботи

_____ Л. І. Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 2020 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«СОЦІОЛОГІЯ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	1
2.	Заплановані результати навчання	2
3.	Програма навчальної дисципліни	4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	9
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	9
	4.2. Аудиторні заняття	10
	4.3. Завдання для самостійної роботи студентів	10
5.	Методи навчання та контролю	10
6.	Схема нарахування балів	10
7.	Рекомендована література	11
	7.1. Основна література	11
	7.2. Допоміжна література	11
8.	Інтернет джерела	11

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 073 Менеджмент
2. Код і назва спеціальності	–
3. Назва спеціалізації	– Немає
4. Назва дисципліни	– Соціологія
5. Тип дисципліни	– Обов'язкова
6. Код дисципліни	– ОДЗП 1.1.8.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– перший
10. Семестр	– перший
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4,5/105
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 62
% від загального обсягу	– 46
лекційні заняття (годин)	– 16
% від обсягу аудиторних годин	– 48
семінарські заняття (годин)	– 26
% від обсягу аудиторних годин	– 52
самостійна робота (годин)	– 63
% від загального обсягу	– 54
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2,2
самостійної роботи	– 3,2
3) заочна форма навчання:	4,5/135
аудиторні заняття (годин)	– 16
% від загального обсягу	– 12
лекційні заняття (годин)	– 12
% від обсягу аудиторних годин	– 75
семінарські заняття (годин)	– 4
% від обсягу аудиторних годин	– 25

самостійна робота (годин)	– 119
% від загального обсягу	– 88
тижневих годин:	2
аудиторних занять	– 4
самостійної роботи	– 8
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	–
2) супутні дисципліни	– ОДЗП 1.1.6. Історія української культури; ОДЗП 1.1.9.. Загальна психологія;
3) наступні дисципліни	– ОДЗП 1.1.1.Філософія; ОДЗП 1.1.2.Політологія;
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	визначати предмет, головні поняття, функції, закони та напрямки соціології;
1.2)	знати зміст і відмінності таких системоутворюючих елементів суспільства як особистість, соціальна група, соціальна спільнота, соціальна організація, соціальний інститут;
1.3)	описувати історію розвитку соціологічної думки та специфіку становлення соціології в Україні; особливості соціологічного знання і його функціонування у сучасному суспільстві та сфері соціальної роботи;
1.4)	демонструвати знання з методології, методики та техніки соціологічних досліджень, відтворювати зміст основних структурних складових програми соціологічного дослідження у сфері соціального забезпечення;
1.5)	матинавикивирішенняприкладнихзавданьсоціальноїсфери, у тому числіуправліннясоціальнимипроцесами та процесами, щомаютьмісцеу сферісоціальноїроботи.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати різницю між сформованими на побутовому ґрунті уявленнями та соціологічними категоріями і поняттями;
2.2)	з'ясувати закономірності розвитку суспільства, права, економіки, соціальної сфери;
2.3)	інтерпретувати докорінні зміни, що відбуваються у сучасних соціальних системах, а також зміни у практичному ставленні людей до себе та до суспільства;
2.4)	обговорювати роль та значення застосування знань з соціології у процесі здійснення соціальних перетворень, і зокрема, діяльності у сфеоі соціальної роботи держави;
2.5)	класифікувати вимоги до рівня соціологічної компетенції осіб, які займаються практичною діяльністю у сфері соціального забезпечення;
2.6)	пояснювати сутність соціальних проблем у сфері соціального забезпечення та дискутувати і надавати практичні рекомендації з приводу можливих шляхів їхнього подолання;

2.7) обґрунтовувати вплив соціологічної компетентності особистості на її здатність до прийняття осмислених рішень у соціальній та професійній діяльності, особистому житті.
2.8) розумітись на основах прикладних соціологічних досліджень у сфері соціальної роботи.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) застосовувати знання з соціології для підвищення власної професійної компетентності, навичок критичного мислення, подолання соціальних стереотипів в галузі соціального забезпечення;
3.2) демонструвати вміння та навички виявлення соціальних проблем і пропонувати способи та шляхи їх вирішення;
3.3) відрізняти фахові повідомлення про соціологічні дослідження від маніпулятивних;
3.4) застосовувати знання з соціології задля подолання правового нігілізму та корупції в українському суспільстві;
3.5) набути елементарних вмінь та навиків з планування та проведення соціологічних досліджень у сфері соціальної роботи.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати тенденції розвитку сучасної соціології, виокремлювати соціологічні принципи та знання, необхідні для діяльності в межах спеціальності в галузі соціальної роботи;
4.2) аналізувати суспільні явища за допомогою різноманітних теоретичних моделей соціальної взаємодії, соціальної структури, соціальних змін;
4.3) порівнювати основні стратифікаційні моделі сучасного суспільства та історичні типи стратифікації;
4.4) розрізняти види соціальних змін в соціумі та сфері соціальної роботи;
4.5) виокремлювати функції соціальних інститутів.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) поєднувати елементи соціологічних знань разом з метою отримання цілого з новою системною властивістю, бути здатним підійматися до розуміння суспільства як цілісної соціальної системи;
5.2) інтегрувати та використовувати знання з інших дисциплін при вивченні соціології;
5.3) вільно володіти категоріальним базисом соціології для взаємодії соціологічних теорій з іншими галузями гуманітарного знання;
5.3) розуміти головні засади прикладних соціологічних досліджень;
5.4) обґрунтовувати необхідність соціологічних знань для фахівців з спеціальностей у сфері соціальної роботи;
5.5) пропонувати шляхи оптимізації процесу власної соціалізації, планування кар'єри, головних засад особистого життя; розвивати здатність вирішувати соціальні проблеми комплексно;
5.6) узагальнювати соціально важливу інформацію на основі використання різноманітних джерел такої інформації.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>

6.1)	оцінювати значення знань тем з курсу «Соціологія» для формування високого рівня філософської культури працівника сфери соціальної роботи;
6.2)	аргументувати необхідність застосування соціологічних теорій та прикладних соціологічних досліджень у процесі подолання соціальних проблем та реформування системи соціальної роботи в Україні;
6.3)	пояснювати сутність основних категорій та законів соціології;
6.4)	пояснювати відмінності між різними напрямками та течіями соціології, оцінювати їхній вплив на сучасну соціальну практику;
6.5)	вибирати серед різноманіття соціологічних теорій окремі положення, важливі для формування власної громадянської позиції, особистісного та професійного самовдосконалення та самовираження;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	виробити усвідомлене ставлення до сучасного стану розвитку суспільства як до процесу, зумовленого історичними та соціальними обставинами, що невпинно змінюється; внутрішню готовність до змін, усвідомлення їхньої невідворотності; здатність до прогнозування перспектив розвитку та пошук власного місця у соціумі;
7.2)	демонструвати навички пошукової роботи, здатність самостійно планувати та проводити прикладні соціологічні дослідження, що сприятиме творчій праці в інших галузях навчального процесу, і зокрема в набутті професійних знань та досвіду у сфері соціальної роботи;
7.3)	писати есе на актуальні соціальні теми, враховуючи складність та багатовимірність світу, демонструючи вміння поєднувати й узгоджувати різнопланові тенденції;
7.4)	створювати програму прикладного соціологічного дослідження у сфері соціального забезпечення, обґрунтовувати вибірку, складати анкету тощо;
7.5)	обґрунтовувати власну громадянську позицію, налагоджувати взаємодію з професійними соціологами та експертами, необхідну для осмисленого розв'язання проблем у сфері соціального забезпечення.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство

Соціальні інститути як механізми самоорганізації спільного життя людей та їх різновиди. Соціологія як система знань, єдність теорій особистості та спільноти, теорій про суспільство та суспільні відносини. Об'єкт і предмет соціології. Структура та функції соціології (теоретично-пізнавальна, практично-перетворювальна, світоглядно-ідеологічна, критична, гуманістична, інструментальна, прогностична, управлінська, культурно-просвітницька тощо). Закони і категорії соціології. Соціальні закони та їх класифікація. Місце соціології у системі наук. Основні етапи становлення і розвитку соціології як науки.

Тема 2. Суспільство як соціальна система

Суспільство та його сутність. Особистість, соціальні групи, соціальні організації, соціальні інститути як основні елементи соціальної структури суспільства. Види соціальних груп: соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні, соціально-професійні, соціально-територіальні. Соціальна стратифікація як центральне поняття при аналізі соціальної структури суспільства. Історичні типи стратифікованого суспільства: рабство, касти, стани і класи. Поняття соціального класу. Середній клас як суб'єкт соціальної дії в сучасному суспільстві. Поняття соціальної мобільності та її види. Поняття про «маргінальність». Українське суспільство та проблеми сучасних соціоструктурних змін.

Тема 3. Соціологія особистості та культури

Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин. Соціалізація особистості, її етапи. Структура соціалізації: адаптація, інтеріоризація, формування особистості. Ресоціалізація особистості та її проблеми в умовах трансформації суспільства. Типологія соціальних теорій особистості (К. Маркс, М. Вебер, З. Фройд, Е. Дюркгейм). Соціальна активність особистості та її роль як об'єкта та суб'єкта суспільних відносин на шляху реформування українського суспільства.

Культура як суспільне явище та характеристика суспільства. Структурні елементи культури: мова, знання, цінності, норми, традиції, звичаї, менталітет. Форми вияву культури в житті людини і суспільства. Об'єкт і предмет соціології культури. Субкультури. Елітарна та масова культура. Особливості національної культури у контексті відродження українського соціуму.

Тема 4. Соціологія політики, публічного управління та адміністрування

Політика як об'єкт наукового аналізу. Соціологія політики як галузь наукового знання: її об'єкт, предмет та функції. Класичний етап розвитку соціології політики (М. Вебер, В. Парето, Г. Моска, Г. Лассвелл) Громадянське суспільство як суспільно-політичний феномен. Соціологія громадської думки як спеціальна соціологічна теорія: її об'єкт, предмет, категорії, функції. Соціологія управлінської діяльності. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Сутність соціології публічного управління та адміністрування: об'єкт, предмет та функції. Соціальне прогнозування, його методи. Соціальне проектування. Соціальні технології: зміст та форми.

Тема 5. Соціологія економіки, грошей та фінансової поведінки

Економіка як соціальний інститут. Ринок як соціальна система. Основи економічної поведінки. Основні поняття та категорії економічної соціології. Предмет і об'єкт дослідження економічної соціології. Сучасні тенденції у розвитку економічної соціології. Соціальна сутність та функції грошей. Гроші як засіб соціалізації. Поняття фінансової поведінки. Значення соціології економіки, грошей та фінансової поведінки в рішенні актуальних соціально-економічних проблем суспільства.

Тема 6. Соціологія менеджменту

Менеджмент: поняття та сутність. Суспільна природа соціального менеджменту. Соціологічні основи сучасного менеджменту. Соціологія менеджменту як наука: предмет, об'єкт, сутність та зміст. Види соціологічних досліджень в галузі менеджменту. Технологічні засади соціології менеджменту. Особливості історичного розвитку соціології менеджменту в Україні.

Тема 7. Соціологія туризму

Туризм як соціальний феномен. Туризм як чинник соціалізації людини. Соціологія туризму як нова галузь соціології. Предмет, об'єкт та функції соціології туризму. Структура соціології туризму. Основні напрями соціології туризму: дослідження туристів та туристичних потоків; взаємодія туристів з місцевим населенням; система туризму; вплив туризму на людину і соціум. Особливості соціологічного дослідження туризму. Види соціологічних досліджень суб'єктів туристичної діяльності. Опитування. Типи соціологічної вибірки.

Тема 8. Теорія, методика і техніка організації та проведення соціологічних досліджень

Соціологічне дослідження: поняття, основні етапи проведення. Завдання і особливості етапів підготовки, збору, обробки, аналізу інформації та підготовки наукового звіту. Функції

соціологічних досліджень. Види соціологічних досліджень. Підготовка до проведення конкретно-соціологічного дослідження та його етапи. Стратегічний і робочий плани конкретно-соціологічного досліджень. Розробка програми конкретно-соціологічного дослідження. Розрахунок і обґрунтування вибірки. Основні методи конкретно-соціологічного дослідження. Основні комп'ютерні програми обробки первинної соціологічної інформації. Специфіка анкетування у соціологічному дослідженні. Вимоги до організації та проведення інтерв'ю. Опитування як метод збору соціологічної інформації. Аналіз документів в соціології: поняття, можливості, напрями використання. Структура та організація соціологічного прогностичного дослідження. Складання програми дослідження. Методи верифікації прогнозу. Вироблення рекомендацій для управлінських структур.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва тем	Кількість годин											
		Денна форма						Заочна форма					
		усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л	п		лаб	інд	с.р.	л	п		лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Соціологія як наука про суспільство	9	2	2	-	-	5	12	2	2	-	-	8
2.	Суспільство як соціальна система	11	2	4	-	-	5	10	-	-	-	-	10
3.	Соціологія особистості	9	2	2	-	-	5	12	2	-	-	-	10
4.	Соціологія культури та релігії	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
5.	Соціологія конфлікту	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
6.	Соціологія освіти і науки	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
7.	Соціологія права	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
8.	Соціологія політики та громадської думки	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
9.	Соціологія сім'ї та молоді	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
10.	Соціологія економіки та управління	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
11.	Соціологія соціальної роботи	9	2	2	-	-	5	14	2	2	-	-	10
12.	Соціологія праці та зайнятості	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
13.	Соціологія інвалідності	9	2	2	-	-	5	8	2	-	-	-	6
14.	Теорія, методика і техніка організації та проведення	14	4	4	-	-	6	11	2	-	-	-	9

	соціологічних досліджень												
	Усього годин	135	30	32	-	-	73	135	12	4	-	-	119

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.4. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання домашньої контрольної роботи.

4.3.5. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

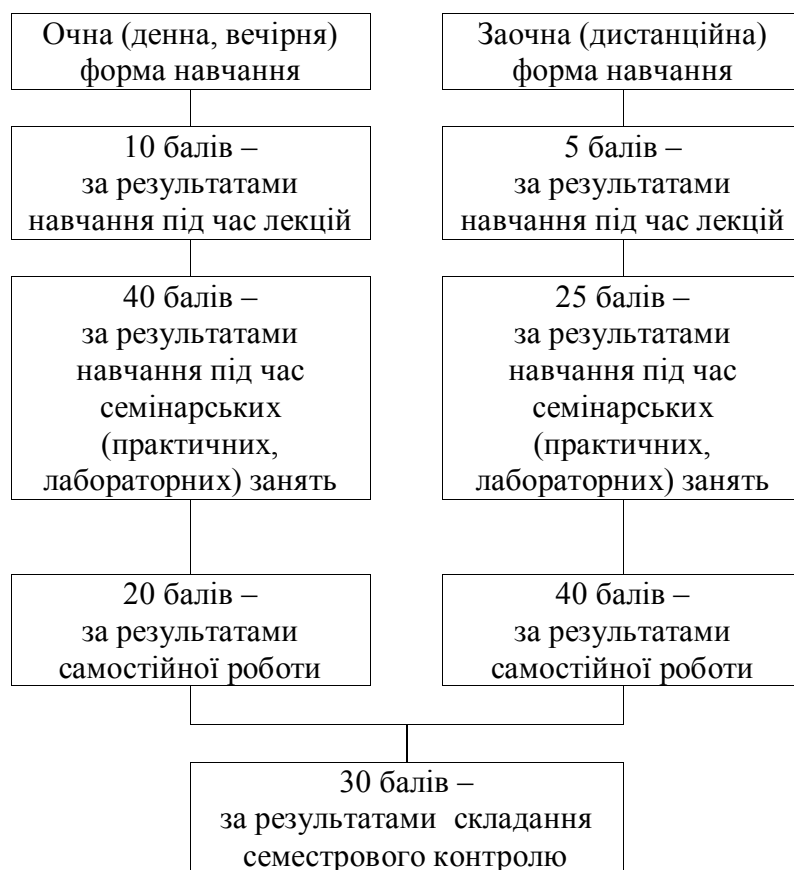
- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліцопитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену. Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Білоус В. С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях: Навч. посібник / В.С. Білоус. — К.: КНЕУ, 2002. — 140 с.
2. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А.В.Фурман, В.С.Біскуп, О.С.Моршакова. — К.: Ліра-К, 2019. — 354 с.
3. Лукашевич М., Шандор Ф. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика: Підручник / М.Лукашевич, Ф.Шандор. — Ужгород, ТОВ «РІК-У», 2018. — 232 с.
4. Нестуля О. О. Соціологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ О. О. Нестуля, С. І. Нестуля – К.: Центр учбової літератури, 2009. — 272 с.
5. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці :Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
6. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Підзаг. Ред. В.І.Воловича. – К.: Український центр духовної культури, 1998. – 736 с.
7. Тематичний словник-довідник з соціології / За ред. В.В.Кохана,; укл. А.Александровська, Є.Буга, Ю.Ткачук та ін. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. – 112 с.

8. Інформаційні ресурси

<http://pidruchniki.ws/sotsiologiya/>
<http://soc.lib.ru/>
<http://sociolog.in.ua/>

<http://i-soc.com.ua/ukr/index.php>
<http://www.sociology.kharkov.ua/socio/>
http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/m_socio_komp.pdf
<http://soc.univ.kiev.ua/>
<http://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Соціологія>

Розробник робочої програми:

Викладач дисципліни – Завідувач кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, доктор філософських наук, професор _____ Л.А. Виговський

_____ 2019 року

Схвалено кафедрою філософії та соціально-гуманітарних наук

_____ 2019 року, протокол № ____.

Завідувач кафедри _____ Л.А. Виговський

_____ 2019 року

Декан юридичного факультету

_____ С.А. Крушинський

_____ 2019 року

Погоджено методичною радою університету _____ 2019 року, протокол № ____.

Голова методичної ради _____ І.Б. Ковтун